

Advies over de samenwerking tussen onderwijs en welzijn naar aanleiding van de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies op eigen initiatief

**Uitgebracht door de Algemene Raad op 26 februari 2015 met
eenparigheid van stemmen**

Vorbereiding: Commissie Leerlingenbegeleiding onder het voorzitterschap van
de heer Pol Ghesquière

Met input van de commissies Buitengewoon Onderwijs, de commissie
Gezondheidsbevordering, de Raad Basisonderwijs en de Raad Secundair
Onderwijs.

Dossierbeheerder: Roos Herpelinck

1 De scope van dit advies

Dit advies onderbouwt vooral de vraag van de onderwijspartners naar een goed samenwerkingsmodel tussen onderwijs en welzijn, en dit op de diverse echelons en in de verschillende fases van de besluitvorming. Deze vraag wordt geïllustreerd aan de hand van enkele kern dossiers maar het advies maakt geen exhaustieve oplijsting van alle welzijnsdossiers die een impact hebben op onderwijs. Het advies focust hierbij op het leerplichtonderwijs maar dat betekent niet dat er geen andere noden zijn (bijv. aan leerlingenbegeleiding in het deeltijds kunstonderwijs).

2 Wat betekent ‘vermaatschappelijking van zorg’?

De minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin benadrukt terecht het belang van preventie en van zorgtrajecten die zo min mogelijk ingrijpend zijn en zich dus situeren in de dagelijkse leefomgeving van de zorgvragers (in dit geval jongeren en hun ouders). De versterking van de draagkracht van een hulpvrager, zijn gezin en directe omgeving staan centraal, eerder dan de intensere vormen van zorg en ondersteuning. Dit concept en deze benadering zijn terug te vinden in de verschillende sectoren van het beleid (zowel jeugdzorg als ondersteuning voor personen met een handicap).

Vermaatschappelijking betekent dat ingezet wordt op de draagkracht van de jongere en zijn primaire omgeving (ouders, gezin, broers en zussen, bredere familie en netwerk). Het is belangrijk dat dit primaire milieu voldoende en tijdige ondersteuning kan krijgen bij zorg- en ondersteuningsnoden. Zoniet dreigen kinderen die opgroeien in kwetsbare gezinnen een extra drempel te moeten overwinnen voor hun maatschappelijke participatie. Dit heeft meteen een impact op hun (gelijke) onderwijskansen.

Voor kinderen en jongeren vormen het onderwijs en de school hun dagelijkse leefomgeving. Het blijft onduidelijk voor de onderwijspartners welke concrete gevolgen deze nieuwe visie heeft voor de opdrachten van het onderwijs (schoolteams, scholen, clb). Door de uitrol van het M-decreet zijn er gelijkaardige ontwikkelingen vast te stellen in onderwijs, zoals een sterkere klemtoon op de rol van de gewone school in de organisatie van onderwijs voor leerlingen met specifieke noden.

Vermaatschappelijking van zorg mag voor scholen of centra voor leerlingenbegeleiding (clb) niet betekenen dat gespecialiseerde ondersteuning pas tot stand kan komen als alle andere kanalen in het onderwijs zijn uitgeput. Ondersteuning vanuit zorg of welzijn werkt versterkend ten aanzien van de opdrachten van de school. Een benadering vanuit onderwijs valt niet samen met een welzijnsbenadering. Beide hebben een eigen finaliteit en een eigen benadering (wat niet belet dat er kan worden samengewerkt). Welbevinden van leerlingen is gedeeld uitgangspunt van onderwijs- en welzijnsactoren.

De Vlor vindt dat de rol van de school en de rol van de clb in deze vermaatschappelijking van zorg moet worden uitgeklaard vanuit een versterking van een integrale aanpak voor jeugdhulp (m.i.v. de ondersteuning van kinderen en jongeren met een handicap).

Indien scholen en centra hierin een rol te spelen hebben, dan moet dit ook vertaald worden in een transparant beleid met bijhorende budgetten. Verschuiving van verantwoordelijkheden van zwaardere en meer intense zorgtrajecten naar de dagelijkse maatschappelijke omgeving (in casu het onderwijs) heeft voor het onderwijs (scholen en centra voor leerlingenbegeleiding) gevolgen voor budget en personeel. Deze vaststelling moet worden meegenomen in de lopende discussies over de toekomstige opdrachten en financiering van leerlingenbegeleiding.

Transparantie en duidelijke communicatie naar scholen, leerlingen en ouders zullen deze oefening moeten onderbouwen. Heel wat veranderingen binnen integrale jeugdhulp en het Perspectiefplan 2020 zijn voor deze partners erg onduidelijk.

3 Met een onderwijsbril kijken naar specifieke sectoren

3.1 Preventie van gezondheids- en welzijnsproblemen in een vroeg stadium van de beleidsvoorbereiding afstemmen op de onderwijsrealiteit en aanpak

Het beleid beoogt mensen te versterken in hun welbevinden door gezondheids- en welzijnsproblemen te voorkomen. De minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werkt daarom zowel aan een versterking van de preventie op het vlak van gezondheid en welzijn als aan de uitbouw van laagdrempelige eerstelijns hulp. De hulpverlening wordt ingebed in de samenleving en in alle beleidsdomeinen (*Health in all policies*). De minister schuift hier ook de verdere uitbouw van een facettenbeleid naar voren, onder meer via het Instituut voor de Toekomst dat de performantiedoelstellingen voor gezondheidszorg afstemt.

Heel wat van deze preventieve acties zijn zeker ook bedoeld voor kinderen en jongeren in het leerplichtonderwijs. Sommige campagnes/actieplannen zijn rechtstreeks gericht op het onderwijs; andere hebben naast andere doelgroepen, ook jongeren als publiek. De minister geeft ook aan te kiezen voor gerichte acties voor de jongste kinderen. Plannen die rechtstreeks relevant zijn voor onderwijs, zijn het actieplan rond middelengebruik, gezonde voeding en beweging m.i.v. de ontwikkeling van gezondheidsvaardigheden, suïcidepreventie, seksuele gezondheid. Ook het vaccinatiebeleid heeft concrete gevolgen voor de werking van de clb.

Voor de onderwijspartners is belangrijk uit te klaren wat deze ambities inhouden voor de werking rond gezondheidsbevordering en rond leerlingenbegeleiding in het onderwijs (zowel in scholen, in de centra voor leerlingenbegeleiding en andere betrokkenen). Omwille van de grondwettelijk verankerde pedagogische vrijheid heeft onderwijs een gelaagde beslissingsstructuur waarin autonomie en lokaal beleidsvoerend vermogen wezenlijk deel uitmaken van de beleidscultuur. Beleid kan niet top-down worden geïmplementeerd. Het perspectief van lerenden en hun welbevinden, de ruimte voor onderwijsgevers en de pedagogische vrijheid moeten de kern uitmaken van het preventiebeleid.

Daarom benadrukken de onderwijspartners dat beleidsinitiatieven naar en voor scholen in een vroeg stadium moeten worden afgetoetst aan de onderwijspartners en het middenveld uit onderwijs. Naast het bestaande overleg op het niveau van de administratie, is rechtstreeks overleg met de onderwijspartners noodzakelijk. Op die manier kunnen zij de beleidsdoelen

omzetten in concrete acties die aansluiten bij de cultuur, de beleidsaansturing en de opdrachten van onderwijs. Het forum van de Vlaamse Onderwijsraad biedt hiervoor heel wat kansen.

3.2 De rol van onderwijs en clb binnen integrale jeugdhulp en de verdere uitrol van het actieplan jeugdhulp

Integrale jeugdhulp is een van de processen waarin de centra voor leerlingenbegeleiding een belangrijke rol opnemen voor het leerplichtonderwijs. De Vlor vraagt dat in toekomstige beleidsontwikkelingen de impact van integrale jeugdhulp op de globale werking van het clb correct wordt ingeschat. Een overbeklemtonen van de opdrachten in het kader van integrale jeugdhulp kunnen de kernopdrachten van het clb in onderwijs en in scholen benadelen. De Vlor ziet in de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin twee concrete beleidslijnen waarin de globale opdracht van de centra moet worden verankerd:

- De voorzieningen die een brede instap realiseren (waaronder clb), zullen binnen integrale jeugdhulp moeten werken aan een kader waarbinnen ze hun profilering, positionering en samenwerking met andere actoren in het preventieve veld en in de jeugdhulp duidelijk maken. Gedetecteerde knelpunten, hiaten en overlap zullen in overleg met de gebruikers worden aangepakt.
- Een intersectoraal actieplan jeugdhulp bepaalt de langetermijnperspectieven en prioriteiten voor de verdere uitrol van de jeugdhulp (m.i.v. integrale jeugdhulp). Samenwerken, vereenvoudigen en afstemmen vormen belangrijke toetsstenen. De Vlor vindt het terecht dat gewerkt wordt aan een vereenvoudiging en versobering van integrale jeugdhulp en benadrukt de noodzaak aan transparantie en aan heldere taakafspraken. Scholen, leerlingen en hun ouders hebben geen duidelijk inzicht in waar integrale jeugdhulp voor staat en welke instanties waarvoor verantwoordelijk zijn. Ze hebben nood aan betere en duidelijker informatie over waar ze met welke vraag terecht kunnen en wat de rechtsgevolgen zijn van deze vraag.

Beide oefeningen moeten sporen met de audit en andere onderzoeksresultaten en resulteren in duidelijke en omvattende beleidsvoorstellen voor de taakstelling, organisatie en financiering van de clb. Deze voorstellen moeten zowel door Onderwijs als door Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gedragen worden. De Vlor vraagt naar een goede terugkoppeling vanuit de stuurgroep naar de onderwijsactoren binnen de Vlor.

We wijzen er in dit verband ook op dat de uitrol van integrale jeugdhulp belangrijke gevolgen heeft voor de leerlingenstromen in scholen voor buitengewoon onderwijs. Er is een duidelijke wisselwerking tussen de inschrijvingen in het buitengewoon onderwijs en de diagnostiek en indicatiestelling van een jongere in het kader van integrale jeugdhulp. Dit is zeer duidelijk waar er sprake is van ondersteuning in residentiële of semi-residentiële voorzieningen.

Een ander punt waar de werking van integrale jeugdhulp de opdracht van de school beïnvloedt, is de overbrugging van de periode tussen aanmelding van een leerling bij de toegangspoort, de indicatiestelling en de toewijzing van zorg. In deze periode blijft de aanmeldende instantie (in casu het clb) verantwoordelijk, maar de school is de plaats waar de leerling moet blijven functioneren. Het is belangrijk dat school en clb in die periode goed kunnen samenwerken. Het is niet de bedoeling dat zij beiden lange tijd overbruggingshulp moeten inrichten.

3.3 Zorg op maat voor kinderen en jongeren met een beperking

Diverse beleidslijnen hertekenen het beleid voor mensen met een handicap. Hier wordt gewerkt en gedacht vanuit een nieuwe benadering van mensen met een handicap. Perspectief 2020 geeft hiervoor de richting aan waarin draagkracht van de betrokkene en van zijn omgeving centraal staan en sterker worden benut. Zorgtrajecten binnen welzijn moeten vooral ondersteunend zijn bij wat de persoon zelf nog kan, daarbij aansluitend wat in het gezin en sociale omgeving kan en pas dan wordt de reguliere en handicapspecifieke hulpverlening opgestart. De Vlor veronderstelt dat de school ook deel uitmaakt van de sociale omgeving van een kind en dat deze nieuwe benadering gevolgen kan hebben naar de verwachtingen die gesteld worden ten aanzien van de school en de draaischijffunctie van het clb.

De Vlor is vragende partij om een goede afstemming te realiseren tussen diagnostische kaders relevant voor onderwijs (o.a. in de uitrol van het M-decreet) en de diagnostiek, inschalingsinstrumenten en indicatiestelling die gehanteerd wordt voor de persoonsvolgende financiering en ontwikkeld binnen het Vlaams centrum voor diagnostiek. Afstemming betekent uiteraard niet dat de specifieke finaliteit van verschillende vormen van diagnostiek onderuit wordt gehaald. De beleidsnota geeft de multidisciplinaire teams (MDT) de volle verantwoordelijkheid voor de indicatiestelling. Ook deze veranderingen zullen een impact hebben op de verwijzingspraktijk en het diagnostisch handelen in de clb.

De uitrol van het nieuwe stelsel van persoonsvolgende financiering, de omvorming van internaten en semi-internaten in multifunctionele centra (MFC) zullen de samenwerking tussen de welzijns- en onderwijsinstellingen grondig veranderen. De Vlor vindt dat hierover zeker nauwe afstemming moet gebeuren tussen de ontwikkelingen in onderwijs (uitrol M-decreet) en die in welzijn (Perspectiefplan 2020). De Vlor vraagt om de impact van veranderingen in de ondersteuning van personen met een handicap op de inzet van speciale onderwijsleermiddelen en op het leerlingenvervoer voor leerlingen met specifieke onderwijs- en opvoedingsnoden in het gewoon en het buitengewoon onderwijs uit te klaren en hiervoor concrete beleidsvoorstellen uit te werken¹. Het flexibel gebruik van verschillende zorgvormen heeft gevolgen voor het verblijfsregime van jongeren en dus voor hun vervoersnoden en voor de trajecten. Voor de onderwijsleermiddelen zou er sterkere synergie kunnen worden gerealiseerd tussen de ondersteuning vanuit welzijn enerzijds en onderwijs anderzijds.

De nota wil ook garanties inbouwen voor continuïteit voor zorg van jongvolwassenen. De ondersteuning die ze hebben vanuit minderjarigenzorg wordt niet in rekening gebracht bij het beoordelen van prioriteit. De Vlor pleit ervoor om een beleidslijn uit te bouwen die een 'warme overdracht' (met inbegrip van relevante leerlingengegevens) garandeert voor jongeren die de overstap maken van het onderwijs naar de voorzieningen voor meerderjarigen.

Al deze conceptuele vernieuwingen binnen de rechtstreeks toegankelijke hulp voor kinderen en jongeren zullen zeker afstemming vragen met het onderwijs. Bij het verdere debat over de uitrol

¹ De oproep voor het lopende onderzoek binnen onderwijs is terug te vinden onder de volgende link:
http://www.ond.vlaanderen.be/obpwo/oproepen_niet-obpwo/13_Leerlingenvervoer/ppp_infosessieLeerlingenvervoer.pdf;
<https://soc.kuleuven.be/fsw/io/onderzoek/project/onderzoeksproject-leerlingenvervoer-vlaanderen-2013-2014>

van het M-decreet, de herziening van het inschrijvingsbeleid in het buitengewoon onderwijs, de toekomstige structuren voor het buitengewoon onderwijs is dergelijk overleg absoluut noodzakelijk. Dit kan best gebeuren vanuit een integraal concept, zonder dat de missies van respectievelijk onderwijs of welzijn, hierdoor onder druk worden gezet.

3.4 Stroomlijnen van het aanbod van onder meer zorgactoren om mensen vanuit een netwerk gedeelde zorg te kunnen bieden

Binnen onderwijs vervult het clb de opdracht om de coördinatie op zich te nemen tussen de school en de welzijnsdiensten. Voor onderwijs geldt echter de logica dat leerlingen begeleid worden op basis van een schoolkeuze die niet noodzakelijk overeenstemt met de woonplaats van de lerenden. Vanuit dit perspectief kan regionale samenwerking voor clb er anders uitzien dan voor andere welzijns- en gezondheidsvoorzieningen.

De Vlor vraagt dat initiatieven op dit vlak vanuit het beleidsdomein welzijns-, volksgezondheid en gezin met deze realiteit rekening houden. Het kernpunt is dat elke lerende binnen de school waarin hij is ingeschreven, recht heeft op adequate leerlingenbegeleiding.

3.5 Het Vlaamse gezinsbeleid en zijn relevantie voor het onderwijs

3.5.1 Huizen van het Kind

De Huizen van het Kind zijn een samenwerkingsverband waarin ook de clb kunnen participeren. Gelet op de overlegtijd om samenwerkingsverbanden op te starten, heeft dit een impact op het kerntakendebat in de sector. In elk geval benadrukt de Vlor de noodzaak aan een laagdrempelig aanbod waar ouders een informatievraag kunnen stellen zonder dat dit noodzakelijk een hulpverleningscircuit in gang zet. Voor hen is het onderscheid tussen preventie, laagdrempelige hulp en zorg immers steeds minder duidelijk. Het is dan ook belangrijk dat zij de consequenties kunnen inschatten van de vraag die ze stellen.

3.5.2 Kinderopvang

Kinderopvang omvat zowel de voorschoolse als de buitenschoolse kinderopvang.

Aandacht voor doelgroepen

De Vlor wil in dit verband nadrukkelijk wijzen op de nood aan een verdere uitwerking van een inclusieve regeling waardoor zieke kinderen, chronisch zieke kinderen en kinderen met beperkingen kunnen participeren aan kinderopvang en vooral op een afstemming van dit aanbod op het aanbod binnen onderwijs. Vooral binnen de buitenschoolse opvang zou voor deze kinderen meer ruimte moeten ontstaan.

De Vlor vraagt ook aandacht voor de buitenschoolse opvang van alle jongeren die in het buitengewoon secundair onderwijs schoollopen. De opvangproblematiek beperkt zich hier immers niet tot de eerste graad van het secundair onderwijs.

Buitenschoolse kinderopvang

Voor het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs is de totstandkoming van een nieuw decreet op de buitenschoolse kinderopvang erg belangrijk. De aanbevelingen van

de Staten-Generaal vormen een vertrekpunt voor het nieuwe decreet. Gelet op de betrokkenheid van basisscholen bij buitenschoolse opvang, is het noodzakelijk dat het nieuwe decreet vorm krijgt vanuit een echt transversaal beleid. Hierin kunnen diverse actoren hun verantwoordelijkheid opnemen. Naast de school ziet de Vlor een grotere rol weggelegd voor sport, jeugd- en cultuuractoren.

Basisscholen en scholen met een eerste graad secundair onderwijs moeten binnen optimale voorwaarden de kans krijgen om – waar nodig en relevant – buitenschoolse kinderopvang te organiseren op maat van hun publiek en de omgeving. De buitenschoolse kinderopvang op school heeft een driedelige functie waarover de Vlor verdere visie-ontwikkeling wil opnemen:

- een pedagogische functie: kinderen en jongeren krijgen er ontwikkelingskansen;
- een sociale functie: kinderen en jongeren ontmoeten er elkaar;
- een economische functie: de opvang maakt het voor ouders mogelijk om de combinatie te maken tussen gezin, school en werk.

Het is daarom wenselijk dat de overheid een integraal en transparant beleid voert waardoor er meer samenhang ontstaat met andere relevante onderwijsdossiers zoals capaciteit en kwaliteit van de infrastructuur, flankerend onderwijsbeleid, sociale voordelen, brede school, inclusie, buitengewoon onderwijs, internaten, gelijke kansen, ... Samenhang tussen de onderwijsdossiers en de benadering vanuit het gezinsbeleid is eveneens een must. De regelgeving zowel vanuit onderwijs, als vanuit gezinsbeleid en vanuit eventuele andere departementen, moet samenhangend zijn zonder interne tegenstrijdigheden waarmee de school moet omgaan.

De Vlor vraagt daarom dat de onderwijspartners meegenomen worden als een volwaardige gesprekspartner in het overleg en de beleidsvoorbereiding over buitenschoolse kinderopvang. Een cruciale vraag stelt zich bij de financieringsbronnen voor de uitbouw van buitenschoolse kinderopvang. De onderwijsmiddelen en –omkadering zijn noodzakelijk voor de kernopdrachten van onderwijs en kunnen onder geen beding worden ingezet voor de organisatie van buitenschoolse kinderopvang.

De Vlor vindt dat ook volgende vragen moeten worden uitgeklaard: de rechtspositionele gevolgen van de inrichting van buitenschoolse opvang voor de betrokken personeelsleden, de (financiële) verantwoordelijkheid en de rol van ouders, de band met het flankerend onderwijsbeleid en/of met de regie vanuit lokale besturen, de relatie met de normering voor gebouwen en de infrastructuur vanuit verschillende beleidsdomeinen, de kwaliteitsvereisten met inbegrip van de opleiding en professionalisering van de betrokken personeelsleden.

Voorschoolse kinderopvang

De Vlor merkt op dat de minister pleit voor de afstemming tussen kinderopvang en kleuteronderwijs. Hier zitten zeker opportuniteiten voor een vlotte overgang tussen voorschoolse kinderopvang en kleuteronderwijs. Het is zeker goed om na te denken over de manier waarop zowel de voorschoolse kinderopvang als het kleuteronderwijs rijke ontwikkelingsgerichte omgevingen kunnen uitbouwen.

Dit moet echter wel gebeuren vanuit een goed inzicht in de missie van de voorschoolse kinderopvang enerzijds en het kleuteronderwijs anderzijds. De eigenheid van de twee is verschillend en moet aangepast blijven bij de ontwikkelingspsychologische kenmerken van baby's, peuters en kleuters.

3.6 Wat ontbreekt in de beleidsnota?

De Vlor stelt vast dat de beleidsnota geen aanzetten doet voor de uitbouw van een leerrecht zoals beschreven in de beleidsnota Onderwijs: *“Ik wil voor elke leerling het leerrecht garanderen door een continuüm van onderwijs-welzijn trajecten op te zetten op maat van jongeren die dreigen uit de boot te vallen of die tijdelijk niet in een onderwijscontext kunnen opgevangen worden. Ik doe dit in samenwerking en in dialoog met de onderwijspartners en andere beleidsdomeinen zoals Welzijn en Werk, maar ook met lokale besturen. Op die manier wil ik komen tot één omvattend beleid over spijbelen en vroegtijdig schoolverlaten. Een aanzienlijke groep 'leerplichtige' jongeren die uitvalt uit het onderwijs of dreigt uit te vallen is gebaat bij flexibele antwoorden tussen onderwijs en welzijn. Ik organiseer samen met de minister van Welzijn een afgestemd aanbod zodat deze jongeren terug geheroriënteerd worden naar onderwijs”*.² De Vlor vraagt naar de uitrol, de planning en de aanpak van deze intentie. De raad wil in een vroeg stadium bij de uitrol van dit beleid betrokken worden.

4 Tot slot : nood aan meer synergie

De Vlor pleit ervoor om in de komende legislatuur de afstemming tussen de beleidsprocessen van Onderwijs met die van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te versterken. De bovenstaande punten illustreren de interferentie tussen de beleidsprocessen op diverse domeinen (preventie, jeugdhulp, jongeren met een handicap en het gezinsbeleid). De Vlor zou graag een versterking zien van de geïntegreerde benadering met naadloze overgangen en met tijdige, gepaste en transparante interventies vanuit alle betrokken instanties. Zo kan er een versterkte subsidiariteit ontstaan tussen beide sectoren.

Daartoe moet de samenhang tussen de onderwijsregelgeving en de regelgeving binnen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin worden versterkt. Meer bepaald gaat het over de vernieuwde visies binnen het VAPH en het onderwijs voor kinderen met specifieke noden (o.m. over multifunctionele centra, persoonsvolgende financiering en vernieuwing van diagnostiek), de nieuwe benaderingen binnen de welzijnssector (integrale jeugdhulpverlening, Huizen van het Kind) en het preventief gezondheidsbeleid en het preventiedecreet. De Vlor vindt het belangrijk dat de preventieve en de eerstelijnsrol van onderwijs en clb in de begeleiding van de leerplichtige jongeren wordt erkend en vertaald in het terbeschikkingstellen van de middelen om deze ‘vermaatschappelijking’ vorm te geven binnen onderwijs.

Voor deze dossiers pleit de Vlor om de onderwijspartners te betrekken in de verschillende stappen van de beleidsontwikkeling en dit op diverse beleidsniveaus binnen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en omgekeerd. De Vlor kan hierin een belangrijke rol opnemen, waar wenselijk en nodig in samenwerking met de SAR WGG (die voortaan de adviesraad voor integrale jeugdhulp integreert). Zoals eerder geargumenteed is dit vooral belangrijk door de specifieke

² Beleidsnota 2014-2019. Onderwijs, p. 34
<http://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/beleidsnota-2014-2019-onderwijs>

beleidscultuur binnen onderwijs die gestoeld is op de grondwettelijk verankerde pedagogische vrijheid en op de autonomie en lokaal beleidsvoerend vermogen.

De Vlor pleit voor gestructureerd overleg tussen de verschillende beleidsverantwoordelijken van Onderwijs, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zowel op ministerieel als op ambtelijk niveau. In dat overleg zijn er garanties nodig voor een voldoende en gelijkwaardige vertegenwoordiging vanuit onderwijs.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Harry Martens
voorzitter